

„A szél ott fúj, ahol...”

Papp
Máté

Fülöp Péter 100 Blues és 100 Csend című fotóalbumairól

Blues és *csend* – a vizualitás fogalomköréből kilógó szavak; leginkább a hangok világához köthetőek, jelenségszinten pedig mintha az artikulált belső beszédhez és az elhallgatott vagy némasággal körülvelt üzenethez közelítenének. Fülöp Péter egy interjúban – saját fényképeiről, illetve az alkotás koncentrációkészségéről nyilatkozva – objektív, némileg távolságtartó látásmódról, ezzel együtt közvetlen, felfokozott jelenlétről beszél, egyszerre villantva fel a személytelen tiszta szemlélet, valamint az előhívott benső képzetek egymásra vetített rétegeit.

Keresztbekötött spirituális-szellemi tereket is jelentenek ezek a rétegek, amelyek Fülöp lecsupaszított forma-világú fotográfiáin szétválaszthatatlanul jelennek meg, szinte észrevétlenül olvadva bele az exponált, kimerevített jelenetekbe. Így képesek felmutatni esszenciálisan a láttatott alakokban-alakzatokban testet öltő, kontúrokat kapó *tények mögötti valóságot*, melyet többek közt a Rilke-i költészet tekintett legerendőbb anyagának. A Fülöp-féle címadások jelentésgazdag tartalmi foglalata vajon mennyiben tudja lefedni (az ebből az anyagból véttetett) szavakon túli jelenéseket, s miként foglalja magában a tulajdonképpen befogadhatatlan, lefedhetetlen valódi látványt? Azt a végső soron láthatatlan – Pilinszky szavaival élve – *metaformát*, amely minden kép mögött ott lebeg. Akárcsak az a sóhajnyi suhanású angyal az egyik csendéleten.

„A szél ott fúj, ahol akar, hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hova megy. Így van vele mindenki, aki a Lélektől született” – szól az Írás (Jn 3,8). E fényképek szemlélése közben folyamatosan hallani lehet ezt a zúgást és látni mindazt, amit ez a szél összehord, felkap vagy csak meglegyint: az omladozó falak málló vakolatát,

az ipari tájak monstrumainak törmelékeit, a nagyvárosi utcarészletek „plakátmagányát”, a kocsmai, várótermi, buszmegállóbeli életképek időszilánkjait, fák sziluettjét egy-egy épületrészleten. Sokféle érzéket mozgat meg az a látvány, amely élénk tárul e képeken keresztül, pontosabban ami elrejtje magát bennük; miközben persze mindig a konkrét kép ég bele a szemünkbe, nem a már említett, sokatmondó címek által sugallt szellemkép. Ebből a szempontból érdekes kettősség figyelhető meg a szemlélt tárgyakat illetően: úgy tűnhet, hogy egyszerre veszik

Angyal

fel és dobják le magukról a belőlük előhívott/belégük vetített képzeteket, mintegy tanúskodva arról az áhított színérváltozásról, ami csak egy pillanat erejéig történhet meg. A fotóművészet pedig a pillanat „megörökítéséről” szól, jelen esetben átmenetet képezve a tények és a transzcendencia között – felmutatva egyben azt is, hogy transzcendens tények nem léteznek. „*A hit (...) a nem látottakról való meggyőződés.*” (Zsid 11,1) Vagyis csak a hit

mélysége az, ami kiemelheti a kompozíciókból azt, ami több, mint a pusztán látvány. Mert a középpontba helyezett tárgyak és testek szikár szárazsággal, szinte szenvtelenül állnak előttünk, akkor is, ha éppen mozgásban vannak, vagy ha éppen kifelé tartanak a képkeretből. Ahogy mi is kilépünk belőlük lapozás közben, hogy aztán egyet-egyet felidézzünk majd közülük, immáron belső képként.

És hogy mi az, ami újra meg újra a bensővé tett képek előhívására ösztönöz? Az urbanizált, kiüresedő élettér és a magánvalóságban élő természet tétova kapcsolata adja meg azt a teremtő feszültséget, amely által újabb asszociációk indulhatnak el a nézőben, újabb rétegek lesznek felfejthetőek (nem csupán a képeken, a befogadóban is). Mert egyfajta meditatív aura lengi körbe Fülöp Péter fotóalbumait; akár zen

Ima

gyakorlatokként, az elidőzés, a visszatisztított érzékelésmód terepeként, a külső világ szellemivé szublimált, ugyanakkor elemi módon megragadott térképzeteként is felfoghatók e képek, melyben az ember a legesendőbb és legelvezettebb kreatúra. Csak a szél zúgását hallja – látja, a fák hogyan hajolnak meg előtte. Egy pillanatra megáll. Nem tudja, hogy honnan jön és hova megy. Fáradtan sóhajt, mielőtt tovább indulna... (Észrevétlen meglegyinti egy angyal szárnya.)

Papp Máté (1987) esztéta, szerkesztő, szabadúszó kritikus. A Szegedi Tudományegyetemen, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen és a Pannon Egyetemen tanult magyar nyelv és irodalmat, valamint esztétikát. 2010 és 2013 között a *Kultúra és Kritika* internetes folyóirat Zene rovatának szerkesztőjeként dolgozott. 2013-tól az *Új Forrás* folyóirat állandó munkatársa, versrovatának szerkesztője. 2015-től a *Credo* irodalmi és kritikai rovatát szerkeszti, valamint a Luther Kiadó számára végez szerkesztőmunkákat.